

Het is maandag en ik lig op bed. Al dagen voel ik me gammel, zonder echt ziek te worden. Mijn lichaam is een trekpop, de onderdelen zitten los aan elkaar en beven, alsof ik in een auto zonder vering over kinderkopjes word gereden. Als ik op wil staan, verzet mijn lichaam zich daartegen. Als ik blijf liggen, verzet mijn lichaam zich net zo hard. Om het uur breekt het zweet me uit in aanvallen die een half uur duren. Het halve uur tot de nieuwe aanval is niet genoeg om te herstellen. Ik drink water en thee. In koffie heb ik geen zin, wel in ijskoffie. Die heb ik niet in huis en ik kan nu niet naar de supermarkt gaan. Ik denk heel lang na over hoe het zou zijn om me aan te kleden. Anderhalf uur later draag ik nog steeds alleen een overhemd en een boxershort. Mijn beddengoed is doorweekt.

Ik lees Facebookberichten op mijn telefoon en lever commentaar. Mijn stem slaat door de kamer, ik schrik ervan. Volgens mij is het voor het eerst dat ik dit doe. Ik gooi de telefoon naast me, op de lege helft, op de helft van Leonie of Jitka. Een volgende zweetaanval kondigt zich aan, alles in mijn lichaam wordt warm en lijkt uit te zetten. De profielfoto van Leonie is uit WhatsApp verdwenen. Die van Jitka ook. Ik zie alleen een silhouet, het icoontje voor mensen die nog geen foto aan hun profiel hebben toegevoegd. Of die je hebben geblokkeerd.

Ik denk aan Leonie en Jitka. Ze lopen in elkaar over, zijn soms herkenbaar als zichzelf, soms vormen ze één vrouw, tijdens een

heel heftige aanval één vrouw die met me praat, tegen me praat, naast me ligt, ze vindt het niet erg dat ik niet met haar kan vrijen, ik heb geen erectie, er wordt mij niets verweten, ik ben gelukkig met de aandacht die me plotseling overkomt, toevalt, ik heb nu pas door hoe *eenzaam* ik de afgelopen weken, maanden, was. 'Je bent niet eenzaam,' zegt Leonie, 'je hebt geen idee wat dat is, eenzaamheid.' Zo kennen we elkaar weer. Verder zwijgt ze, Leonie, en anders laat ze haar lichaam wel samenvallen met dat van Jitka. Ik probeer er achter te komen wie het best om wie heen past.

Als Laura belt, is de kamer weer leeg. Ik heb een tijdlang verliefd op haar willen zijn. Het lukte niet om het te worden en ik weet niet of ik, voor de vorm, met haar heb geflirt. Ik vertel Laura niet dat ik ziek ben. Wel hang ik een heel verhaal op over mijn terugtreding uit de Nederlandstalige literatuur, ik vertel dat ik helemaal Oek de Jong ga, nauwelijks meer schrijven en een beetje nadenken, een snuif Oosterse filosofie en erotiek uit de handboeken van de NVSH. Laura zegt dat ik erg grappig kán zijn, en dat ik daar beter mijn best voor moet doen. Ik zeg, grappig, hoezo, en noem de naam van een schrijver met wie ze ooit naar bed is geweest, en ze zegt, ja, we weten het nu wel. Ze zegt, je bent dronken of je hebt koorts. Ik hang op.

Een griep ebt na drie dagen langzaam weg. Woensdag moet de koorts gaan zakken, of al iets gezakt zijn. Na een uur daarover te hebben nagedacht, sta ik op en controleer wat er nog aan eten in huis is. Een heel brood. Eieren. Tomaten. Ik heb geen honger. Tot woensdag, dat haal ik gemakkelijk. Ik loop terug naar bed en ga liggen. Iets te vroeg, ik had nog wat aspirines willen slikken. Een uur denken later sta ik opnieuw op, neem de twee stappen naar de kast en slik drie aspirines, zonder water. Mijn moeder zegt altijd dat je daar een maagbloeding van kunt krijgen, of is het juist

slecht voor je lever? Mijn maag en lever zijn op dit moment niet mijn grootste zorg. Ik moet slapen. Alles uitzweten. Lekker beter worden.

Het voordeel van ziek zijn is dat ik niet naar mijn werk hoef en niet hoef na te denken over het boek dat ik niet schrijf. Soms denk ik dat mijn werk me van het schrijven afhoudt. Mijn eenvoudige werk, dat ik doe omdat ik niet genoeg verdien met het schrijven van boeken. Het ligt waarschijnlijk veel ingewikkelder.

Ik werk omdat ik Leonie en Jitka wilde bewijzen dat ik het kón, een gewóón leven leiden, ik wil hun laten zien dat ze met mij niet een of andere kunstenaar aan de haak hadden geslagen.

Jitka houdt van kunstenaars, ze heeft een wat sentimentele band met alles wat naar cultuur zweemt. Ze wordt er een beetje opgewonden van, wat lang in mijn voordeel uitpakte. Jammer genoeg is die opwinding weggetrokken toen ze zich realiseerde dat kunstenaars meestal niet zo veel geld verdienen.

Het ligt, uiteraard, nog iets anders. Ik heb me lange tijd als een kunstenaar gedragen. De rol van wereldvreemde schrijver ging me goed af. Ik kan totaal niet met geld omgaan. Ik heb het nooit geleerd.

Toen ik ging studeren, was ik verrukt van het hoge bedrag dat begin september op mijn rekening stond, zomaar, het was voor het eerst dat ik geld had. De eurocheques deden de rest en ergens in november moest ik me inschrijven bij het uitzendbureau voor studenten, nadat ik de laatste twee cheques (samen goed voor zeshonderd gulden) had besteed aan een week in Londen. Met geld omgaan leerde ik pas toen Leonie me eruit had gesmeten. Op de harde manier en te laat om een fortuin bij elkaar te sparen via de formules van de zuinigheid en vlijt. Geld, ik heb er in diepste wezen een hekel aan. Als ik geld heb, geef ik het het liefst meteen uit. Of ik geef het weg: geperverteerde gierigheid.

Soms denk ik aan mijn vader, de kruidenier, aan zijn geldtas waarin hij de opbrengst van een dag had opgeborgen, alle biljetten op waarde gerangschikt, de erop afgebeelde hoofden naar boven als hij op de keukentafel telde wat de dagopbrengst was.

Ik zat aan tafel te kijken en dacht, wat zou je allemaal met dat geld kunnen doen? Het komt elke dag binnen en wat doet mijn vader? Hij telt het en bergt het dan op in de geldkist die in de ouderlijke slaapkamer staat, in de kledingkast, achter de schoenen van mijn moeder.

Het sleutelkje ligt rechtsboven, tussen de sokken van mijn vader, dat weet ik, ik heb het vaak genoeg gebruikt om de kist te openen en mijn zakgeld aan te vullen. Geld is er altijd en als er geen geld is, is er op den duur toch wel geld.

Ik sta zonder er eerst over na te denken op, open de kast naast het bed en controleer of het rolletje bankbiljetten er nog ligt. Het ligt er nog. Ik ga weer op bed liggen. Ik zweet.

Ik denk aan Leonie en Jitka. Hoe zit het ook weer? Het lijkt wel een kleine optocht, of een *posse*. Eerst was er van alles en toen ontmoette ik Leonie. Op Leonie ben ik zo verliefd geweest dat ik er nog steeds een beetje van over heb. Ik denk dat ik er tot mijn dood mee toe zou kunnen, als ik wil. Ik wil niet. Leonie is de moeder van Merel en Tara, haar dochters, mijn dochters, onze dochters.

Toen de klad erin kwam, ontmoette ik Jitka. Zestien jaar jonger. Dat is een cliché en toch leverde ik me met huid en haar aan haar over. Ook een cliché. Of leverde zij zich over aan mij? Ik kan het me niet precies herinneren, het gaat om de volgorde. Erbij blijven. Het is allemaal ingewikkeld genoeg.

Jitka en ik gingen een weekend weg, naar een hotel, en toen ik thuis kwam, was de deur op de knip. (Cliché nummer drie.)

Daarna was ik, tegen de klippen op, gelukkig met Jitka. Maanden waarin we soms dagen achter elkaar niet uit bed kwamen,

ik voelde me opnieuw zestien. Toen Jitka zestien was, was ik tweeëndertig. Toen ze werd geboren, was ik zestien.

Het verliep volledig volgens het boekje en ik had er geen minuut van willen missen. Jitka heeft ervoor gezorgd dat ik me nog steeds verzet tegen *the dying of the light*, dat ik tot het eind een verzetsmachine blijf, *rage*, een lichaam van vlees en bloed en speeksel, een lichaam vol functionerende organen en darmen en met lopende en graaiende ledematen, zelfs nu ik me niet kan verzetten tegen de koorts die me ongeveer een halve meter boven het matras laat zweven.

Dankzij Jitka heb ik ontdekt dat verliefdheid niet iets is voor als je jong bent. Ik had me neergelegd bij een kalme oude dag, al dan niet met Leonie. De geestesziekte, de liefde kan op elke leeftijd toeslaan. En de seks. De heerlijke, alle dagen in een strijklucht zettende seks. Jitka houdt van oudere mannen. Een vrouw met *daddy issues*. Die heeft altijd zin. En in de nacht een riem: de rood-geslagen huid, de pijn die de waarheid over alle dingen aan het licht brengt.

Jitka was getrouwd toen ik haar ontmoette. Daarna was ze een tijdlang niet getrouwd en bij mij. Nu is ze nog steeds niet getrouwd. Jitka is alleen weg, en woont weer bij haar ex-man. Jitka kan niet bij me blijven, we zijn niet verliefd, ze wil niet verliefd zijn, ik wil niet verliefd zijn, zelfs niet op Jitka. Haar lichaam ruikt lekker, als het zich eenmaal overgeeft, is er geen houden meer aan.

Jitka kent de waarheid niet alleen, ze is de waarheid, de lichaam geworden waarheid. Haar huid is zo zacht als het vel op net gekookte melk en zo weerbarstig als schuurpapier. De bocht van de bovenkant van haar dijen naar haar billen voel ik nog, die is in mijn vingertoppen opgeslagen.

Leonie leerde me de waarheid over het lichaam kennen. Ze kon de waarheid de helft van de tijd voor de helft doorgronden. De andere helft begreep ze haar intuïtief. Jitka is met de waarheid over het lichaam vertrouwd. Ze hoeft zich niet af te vragen wat ze moet doen. Ze leeft.

Leonie schrok eerst heel lang niet en toen heel lang wel terug voor de waarheid. Als we samen waren, de laatste jaren van onze relatie, was er jammer genoeg geen weg meer richting de waarheid.

Natuurlijk kan ik een reeks verhalen vertellen, verhalen die als het een beetje meezit logisch in elkaar overlopen en aan of tegen het eind in een plot ontaarden. Mijn hoofd staat er niet naar. Ik heb zin in koffie, of ijskoffie. Ik denk aan alle uren ooit door auteurs besteed aan hun boeken. Een ketting uren waar geen eind aan komt. Of zouden uren op elkaar worden gestapeld, als dozen, kratten, containers?

Een aflevering van *The Blacklist*. Raymond Reddington: *'There is nothing that can take the pain away. But eventually you will find a way to live with it. There will be nightmares. And every day when you wake up, it will be the first thing you think about. Until one day, it will be the second thing.'*

James Spader speelt Raymond Reddington. Ik ken hem nog uit *Secretary*, waarin hij een mooie en op onderdanigheid gebaseerde verhouding heeft met zijn secretaresse, vertolkt door Maggie Gyllenhaal. En uit *Crash*, waarin James opgewonden wordt van auto-ongelukken en mooie avonturen beleeft met, onder meer, Holly Hunter en Rosanne Arquette. James is nog een held uit de jaren tachtig: altijd pervers en genderdiffuus.

Ik kijk naar een film met Rutger Hauer. Het verhaal speelt zich af in de toekomst. Ik begrijp precies wat erin gebeurt, als ik niet ziek ben lukt me dat nooit. Leonie was in haar vroege jeugd verliefd op Rutger Hauer. Toen ik haar leerde kennen, was die liefde verandert in een eeuwige lust. Een nooit te vervullen lust, een lust die jaren, decennia, een leven lang goed blijft.

De koorts lijkt niet weg te trekken. Ik lig op bed, niet echt een gegeven voor in een verhaal. Zo ging het altijd, alle ideeën die ik ooit tot een verhaal wilde omvormen, waren niet geschikt om er gebeurtenissen en handelingen omheen te verzamelen. Alles bleef stil staan, ik droom al jaren van het ideale, niet-gebeurende verhaal, het verhaal als een oefening in balanceerkunst; een verhaal als talloze, uit een hoge hoed getoverde, nergens heen lopende konijnen.

Al die boeken die al zijn geschreven, en toch zijn nog lang niet alle dingen die ik ooit heb bedacht beschreven. Ik grijp er soms naar, in mijn hoofd, en dan ontsnappen ze. Of ik schrijf ze op en gooi het papier waarop ik dat deed weg.

Het idee dat alles al geschreven is, is net zo onzinnig als het idee dat je van het lezen van boeken een beter mens wordt. Empathischer. Om over het idee dat je tijdens het schrijven van boeken geen boeken van andere schrijvers kunt lezen nog maar te zwijgen, hun teksten zouden je kunnen beïnvloeden.

Wat zijn dat voor mensen, die lezen om er beter van te worden, of niet lezen om zich niet te laten afleiden van hun eigen stijl?

De koorts neemt bezit van me, op dezelfde manier waarop mijn obsessies soms bezit nemen van mijn gedachteleven. Er is, als het eenmaal zo ver is, geen houden aan. Koorts moet, net als mijn obsessies voor Leonie en Jitka, razen.

Leonie hield me van mijn werk en daar schreef ik, eenmaal van haar verlost, een roman over, dat wil zeggen: een verzameling teksten die op een roman leek. Die roman schreef ik toen ook Jitka al uit mijn leven was verdwenen.

Jitka had mijn goedmoedige obsessie kunnen zijn. Een obsessie met een lichaam, strakke kleren en hoge hakken. Een obsessie die er, voor zolang het duurt, voor gáát. Jitka is, in alles, geschikt voor een ouderwetse obsessie. Haar lichaam, haar karakter, haar interesses, de manier waarop ze praat. Echt alles.

Als ik haar zie, ben ik vrolijk en verdrietig tegelijk. Het verdriet is met niks te verdrijven, net als de blijdschap. Het zit in mijn romp, ergens tussen mijn maag en mijn nieren. Het vult me en geeft me een leeg gevoel. Hetzelfde gevoel had ik toen ik heel jong was soms, kort na het ontwaken. Het knelde en was leeg. Ik dacht dan dat God me in de steek had gelaten, zo erg was dat gevoel.

Jitka en ik, het zit er niet in.

Leonie en ik. Ik was nooit vrij om me over te geven. We draaiden om elkaar heen, of ik draaide om haar heen. De afspraak was dat zij het centrum was waar ik omheen cirkelde, de beweging was eeuwig en kon dus niet ophouden. Tot het centrum van het heelal implodeerde en ik nergens meer omheen kon draaien, het universum stortte heel langzaam, en alles bij elkaar toch nog vrij snel, in elkaar. Het duurde ongeveer anderhalf jaar. Toen kwam ik Jitka tegen en begon iets nieuws.

Mostly I remember the girl. I can't explain it – a sad chick like that, but something' changed in me. She got to me, but that's later anyway. This is where it begins for me right on this road. Zei Marlon Brando in een van de films waarin hij speelde.

Een uit de krant geknipte *Sigmund*. Op het eerste plaatje zit Sigmund. Tegenover hem een non-descripte patiënt. Hij zegt: 'Mijn vriendin is al een jaar bij me weg, maar ik mis haar nog elke dag verschrikkelijk.' Sigmund zegt: 'Laat het los.' De patiënt zegt op het tweede plaatje: 'Zo eenvoudig is dat niet! Het verlangen naar haar beheerst mijn leven!' Sigmund weer: 'Laat het los.' De patiënt begint zich op plaatje drie te ergeren: 'Als u dat nog één keer zegt.' Sigmund: 'Laat het los.' Op plaatje vier houdt de patiënt Sigmund vast aan zijn enkels. Hij staat op het bureau, Sigmund hangt ongeveer een meter boven de grond. Hij schreeuwt: 'Niet loslaten!'

Ik wil geen nieuw hondje. Ik wil mijn oude hondje terug. Ik wil de vertrouwde riem vasthouden. Ik wil bekende huid striemen.